

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови з методикою викладання

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри

_____ Салата І. А.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 20__ р.

Реєстраційний № _____

«___» _____ 20__ р.

АНГЛОМОВНІ НЕОЛОГІЗМИ
У СУЧАСНОМУ ЛІНГВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ

Кваліфікаційна робота студентки
групи ЗАМ-м-22
ступінь вищої освіти магістр
спеціальності 014.02 Середня освіта.
Мова і література (англійська)
Малашкевич Яни Миколаївни

Керівник к. філол. н, ст. вик.
Єловська Ю. В.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, _____,
розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	7
1.1. Поняття та властивості неологізмів у сучасних лінгвістичних розвідках	7
1.2. Основні способи творення неологізмів у словотворчій системі сучасної англійської мови.....	14
1.3. Новітні підходи до класифікації неологізмів в англійській мові.....	20
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2. ВИКОРИСТАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	25
2.1. Комплекс вправ на вивчення англомовних неологізмів у сучасній українській школі.....	25
2.2. Вивчення неологізмів у межах програмного матеріалу старшої школи (на прикладі уроків в 11 класі «Україна та міжнародні організації»).....	33
Висновки до розділу 2	48
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	51

ВСТУП

XXI століття характеризується стрімким розвитком технологій та їхнім глобальним поширенням, що зумовлює зникнення інформаційних кордонів між країнами. Міжнародна плідна співпраця в різних галузях науки й техніки та суспільних сферах сприяє розширенню контактів і збагаченню мов новими лексичними одиницями, які відображають сучасні реалії. Саме лексичний склад мови здатний відобразити зміни зовнішнього та внутрішнього світу мовця.

Сучасна англійська мова перебуває у процесі постійних і динамічних змін. Зрушення, що відбуваються в екстралінгвальному просторі, утворення нових зв'язків між мовцями, розвиток новітніх знань та концепції вимагають відповідних змін у мові. Фактична реалізація цих змін відбувається у процесі розширення словникового запасу мови, зокрема завдяки такому лінгвіальному феномену як неологізм.

Питання розвитку неологізмів як нових лінгвістичних одиниць, а саме їхні фонологічні різновиди представлені в наукових працях О. Клименко, Я. Левченко, Л. Омельченко, Дж. Грін, Дж. Ейто, Дж. Кенон, Р. Фішер та інших.

Попри усі наявні дослідження неологізмів, **актуальність** теми зумовлена необхідністю вивчення цього корпусу лексики, оскільки кількість нових лексичних одиниць щорічно зростає і необхідність їх опису привели до створення особливої галузі лексикології – неології, завданням якої є не лише зареєструвати мовні явища, але й пояснити, їхнє значення й сферу вживання. Сьогодні англійська мова переживає «неологічний бум», зумовлений причинами позамовного та власне мовного характеру.

Мета цієї роботи полягає у визначенні структурно-семантичних особливостей англійських неологізмів як засобів вираження сучасного лінгвального простору.

Для досягнення цієї мети, необхідно вирішити такі **завдання**:

- визначити поняття “неологізм” у сучасних лінгвістичних розвідках;
- розглянути основні методи творення неологізмів у словотворчій системі сучасної англійської мови;
- дослідити новітні підходи до класифікації неологізмів в англійській мові;
- розробити комплекс вправ для вивчення англомовних неологізмів у сучасній українській школі;
- проаналізувати особливості вивчення неологізмів в межах програмного матеріалу старшої школи на прикладі уроку в 11 класі «Україна та міжнародні організації».

Об’єктом цього дослідження є англомовні неологізми у світлі сучасних лінгвістичних парадигм.

Предметом дослідження є структурно-семантичні особливості англомовних неологізмів у сучасному лінгвальному просторі.

Матеріалом дослідження є добірка англомовних неологізмів, представлених у сучасних підручниках, публіцистичних статтях та інтернет-коментарях.

Для досягнення поставленої мети та завдань дослідження застосовувалися такі **методи дослідження**: метод термінологічного та концептуального аналізу, метод індукції – для узагальнення та систематизації уявлень про особливості англомовних неологізмів в сучасних розвідках, компонентний аналіз реалій.

Теоретичну значущість роботи становить аналіз окремих положень у вивченні англомовних неологізмів у сучасній українській школі (далі СУШ).

Практична цінність одержаних результатів полягає у тому, що розроблений комплекс вправ для вивчення англомовних неологізмів у СУШ (на базі старших класів) може бути використаний вчителем у процесі підготовки планів-конспектів уроків, метою яких є ознайомлення учнів з особливостями англійських неологізмів.

Теоретичні результати роботи було представлено в тезах доповіді на тему: «Поняття «неологізм» і способи їх утворення у сучасній англійській мові» й апробовано у XIII Міжнародній Інтернет-конференції молодих учених і студентів «Глухівські наукові читання – 2023. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук» (грудень 6-8, 2023, м. Глухів).

Робота складається зі вступу, двох розділів і списку використаної літератури (31 позиція). Загальний обсяг роботи викладений на 53 сторінках.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

1.1. Поняття та властивості неологізмів у сучасних лінгвістичних розвідках

Словниковий склад – це найбільш мінлива і рухома частина мови, яка безпосередньо реагує на те, що відбувається у реальному світі. У мові відображаються наші уявлення про різні екстралінгвальні явища позамовної дійсності. Характерною особливістю словника є його здатність нескінченно збільшуватися завдяки новим словам і значенням. Необхідність називати нові предмети або явища, які є результатом розвитку суспільства, сприяє появі нових термінів. Як відомо, запозичення є одним із джерел поповнення лексичного складу й утворення нових лексем, що дає змогу простежити складність мовних процесів, переплетіння внутрішніх і зовнішніх явищ, та їхній вплив на різні ланки мовної структури [23, с. 129].

Поява нових слів, необхідність їх фіксування та пояснення зумовила створення особливої галузі лексикології – неології, тобто науки про неологізми. Одним із невирішених питань, які ставить перед собою неологія, є проблема детермінації самого терміну «неологізм» [12, с. 495].

Причинами появи неологізмів у мові є:

- 1) потреба дати назви новим предметам і явищам;
- 2) потреба замінити наявні назви на більш зрозумілі, прозорі, такі, що більше відповідають внутрішнім законам мови, її словотвірним особливостям.

Вивчення неологізмів є завданням стилістики і лексикології, проте кожна з цих наук розглядає неологізми по-своєму. Лексикологія вивчає причини появи у словниковому складі мови нових слів, способи їх утворення і шляхи виникнення нових значень слів. Стилїстика досліджує неологізми з позиції їх стилістичного забарвлення і можливих експресивних відтінків.

Зрозуміло, що стилістичне забарвлення неологізмів обумовлюється їх виникненням і вживанням в тому чи іншому мовному стилі.

У довідковій та науково-методичній літературі під поняттям «неологізм» розглядають будь-яке «нове слово або вислів, яке з'являється в мові» [15], «нове слово, яке не увійшло до загальноновживаного словника» [15], «слово або мовний зворот, утворений для позначення нового предмета чи пояснення нового поняття» [15], «слово чи мовний зворот, яке недавно з'явилося в мові для позначення нового або вже усталеного поняття, предмета» [15].

Перелік різних визначень неологізмів дає підстави припустити, що серед лінгвістів немає одностайної думки щодо тлумачення цієї дефініції. Так, одні вчені пояснюють неологізм, як слово чи вираз, який утворений для визначення нового предмета або поняття. Інші науковці досліджують термін неологізму у широкому розумінні і розуміють під ним авторські непостійні (оказіональні) утворення.

Є. Кротевич надає таке визначення неологізму: «Неологізм – це слово, або словосполучення, що з'являється у мові у зв'язку з виникненням нових понять, розвитком культури, техніки або зміною суспільних відносин» [13]. Натомість М. Жовтобрюх витлумачує неологізми, як нові слова, що з'являються в мові в усі періоди її становлення. Мовознавець акцентує свою увагу на тому, що це слова, які ще не отримали статусу постійного вжитку у всенародній мові [18, с. 78].

Неологізми викликають велике зацікавлення серед багатьох лінгвістів, зокрема цій проблемі присвячені наукові пошуки О. Ликова, О. Габінської, М. Шаманського та ін. Стилiстичні функції неологізмів досліджували І. Білодід, А. Коваль, Л. Кравець, О. Пономарів. Загальні словотвірні, лексико-семантичні та стилістичні тенденції розвитку розглянуто у роботах К. Ленця, А. Москаленка, О. Сербенської, Н. Шашкіна, та інших.

Питання неологізмів стало об'єктом студіювання багатьох українських науковців. Вивченням виникнення нових слів у різних аспектах займалися Н. Клименко, І. Ковалик, А. Медушевський, М. Плющ та інші лінгвісти.

Іноді поява нових слів йде попереду виникнення нових предметів і явищ, які ще не існують у дійсності, але прогножуються в технічних проектах чи творах науково-фантастичної літератури. Перебування слова у статусі «неологізму» скороминуще, оскільки кожне нове слово, яке з'явилося в літературній мові, є неологізмом доти, поки воно не стає загальноновживаним, загальнолітературним і перестає сприйматись як нове.

Словниковий запас англійської мови постійно зростає. Лексика дуже швидко реагує на всі зміни у суспільстві, культурі біології та в інших сферах життєдіяльності людини, саме в лексиці з'являються нові лексичні одиниці. У більшості випадків це складний процес перетворення лексичної одиниці в одиницю з новим значенням і в новій формі, а процес називають «зміною лексичних парадигм» [6, с. 169].

Виникнення та збагачення словникового складу сучасної англійської мови завжди викликало інтерес у дослідників. Ю. Зацний зазначає, що «...темпи збагачення словникового складу англійської мови на початку нового сторіччя свідчить, наприклад, той факт, що тільки за січень 2002 року редакційна колегія словника Collins Gem English Pocket Dictionary зареєструвала 140 неологізмів». За останніми підрахунками у 2022 р., в англійській мові є близько 600 000 слів. Це в чотири рази понад 140 000 слів, зареєстрованих в епоху королеви Єлизавети [16, с. 431].

Неологізм (від грец. νέος – молодий, новий і λογισμός – судження, вислів) – це новостворений термін, авторське слово або фраза, що перебуває у процесі входження в загальне використання і не включена до державної та загальноновживаної мови. Неологізм – це категорія історично змінна, один з розрядів пасивного словника, тобто це одиниці, які ще не встигли ввійти або вже не ввійдуть, оскільки, виникнувши, майже відразу ж і зникли до активного слововжитку [4, с. 590].

Нині англійська мова, як і більшість інших мов, характеризується зростанням кількості неологізмів. Великий потік нових слів, передусім тих, що стосуються сфери інформаційних технологій, породив необхідність їх фіксації та пояснення.

Сучасна концепція неологізму – фундаментального аспекту дослідження в теорії науки про нові слова – являє собою різнобічне розуміння нового слова як нової лексичної одиниці, що зумовлено такими чинниками: 1) складною природою самого мовного явища; 2) широким поданням і різноманітністю поглядів про «нове» поняття; 3) розумінням концепту «неологізм» як соціально-історичної категорії. Як зазначають Л. Геспен та Ф. Годен, поняття «неологізм» не є психолінгвістичним поняттям, що вирізняється новизною, яку відчуває людина при зустрічі з неолексемами. Навпаки, це мовна категорія припускає передусім те, що зустріч із новим словом зумовлює в мовця почуття нового [1, с. 6].

У працях із неології існує безліч різних визначень терміна «неологізм», і, ймовірно, із цієї причини це поняття інтерпретується, а також класифікується по-різному. У дослідженнях Л. Гільбера [8] нове слово пояснюється з огляду таких критеріїв як-от:

1) форма, оскільки неологізм є мовним знаком, що включає позначувальне й позначуване, що змінюються разом у процесі створення нових лексем, навіть якщо зміни стосуються морфології терміна або тільки його значення;

2) значення, з огляду на те, що неологічне утворення найчастіше не є мінімальною одиницею значення, а виходить із поєднання більш простих елементів, наявних у цій мові. Утворення нової одиниці в цьому випадку є результатом співвідношення подібних мінімальних елементів;

3) функціонування: створення неологізму не може бути відокремлене від мови (дискурсу) особи-творця, інтегрованого в суспільство.

О. Селіванова у термінологічній енциклопедії «Сучасна лінгвістика» надає доволі повне визначення неологізму: «Неологізм – слово чи сполука,

використані мовою в певний період на позначення нового або вже наявного поняття в новому значенні й усвідомлюється носіями мови» [24, с. 712].

Т. Попова, досліджуючи неологізми, виділила кілька лінгвістичних напрямів вивчення новотворів, що визначають їхню сутність:

- за стилістичною теорією до неологізмів належать стилістично марковані слова, значення слів і фразеологізми, які містять у собі конотацію новизни, що відчувається мовцем і залежить від його мовної компетентності;
- психолінгвістична теорія визначає неологізм як мовну одиницю, яка не траплялась раніше в мовленнєвому досвіді носія мови;
- неологізми за лексикографічною теорією – це слова, що не потрапили до словників;
- денотативна теорія визначає неологізм як слово на позначення нового явища (денотата), поняття тощо;
- прихильники структурної теорії зараховують до неологізмів лише структурно і формально абсолютно нові слова (одиниці, створені на основі відомих у мові морфем, які можуть відтворені мовцями бути в будь який час, і є зрозумілими для них, не можуть вважатися неологізмами);
- конкретно-історична теорія потребує уточнення сутності новизни неологізму в просторі й часі та зазначає, що «неологічність» слова має певні хронологічні (нове для певного часу) і просторові (нове для багатьох мов, національної або літературної мови, певної «підмови» діалекту, жаргону) для мови чи мовлення межі [19, с. 423].

Спираючись на викладене вище, вважаємо за доцільне виокремити такі особливості неологізмів як одиниць лексичної системи мови. По-перше, неологізми – це нові слова, які закріплюються в мові і створені актом номінації, у тому числі й для позначення відомих понять під новим визначенням. Сюди належать абсолютно нові за формою та змістом слова, які є результатом появи нових кореневих елементів чи результатом запозичень [26, с. 657].

Неологізми зазвичай утворюються з елементів наявних у системі мови. Таке творення – це завжди продукт чистішої творчості, винахідливості чи наслідування. Задля конкретизації поняття «неологізм», мовознавці послуговуються такими параметрами, як локація в часі, локація у просторі, новизна, мовна усвідомленість, комунікативне обмеження, номінативний аспект.

Однією з важливих властивостей неологізмів є те, що вони є проявом еволюційних процесів у мові. Поштовхом до еволюції є зміна номінації, тобто співвідношення між означальним і означуваним [21, с. 492].

У наукових доробках сучасних лінгвістів розглядаються питання, пов'язані з трактування поняття «неологізм», аспектом його історичного розвитку, класифікацією. Лінгвісти висувають різні ознаки групування неологізмів у лексичній системі мови. Одні мовознавці важливим критерієм називають причини їх появи, інші – приналежність до активного або пасивного шару словникового складу мови, деякі приділяють велику увагу особливостям утворення нових слів [2, с. 20].

Нові слова створюються з метою:

- 1) позначення нововинайденого знаряддя виробництва, створеного матеріалу;
- 2) однослівне вираження поняття, для якого досі вживалося багатослівне вираження;
- 3) образна назва в художньому творі певного предмета чи явища, для позначення якої існують інші загальноживані слова тощо.

Науковці-філологи до причини створення неологізмів відносять екстралінгвістичні та внутрішньолінгвістичні чинники. До екстралінгвістичних чинників належать стан суспільства, зміст суспільної свідомості, рівень суспільних потреб, досягнення у сфері культури, а також у царині науки і техніки. Наявність масштабного потенціалу оновлення мовних засобів окреслюють внутрішньолінгвістичні причини. Дослідниця О. Малярчук стверджує, що в англійській мові на сучасному етапі активно

діють закон аналогії та закон мовної економії, а також переважають тенденції до однотипності [9, с. 101].

Дослідження неологізмів останніх десятиліть показує, що вектор розвитку англійської мови змінюється в бік створення нових слів за рахунок власних ресурсів. Англійська мова, як і багато інших мов, постійно розвивається, із кожним днем з'являються все нові й нові слова, фрази, вирази, які відповідають умовам сьогодення, інтересам, способу життя, сучасним технологіям тощо. Нові слова утворюються, як правило, відповідно до існуючих у конкретній мові слів, за їхнім виглядом і зразком. Подібні зразки розглядаються як словотворчі моделі. Словотворча модель являє собою типову структуру з узагальненим лексико-категоріальним змістом здатну наповнюватися різним лексичним матеріалом при наявності певних закономірностей сполучуваності її елементів один з одним [4, с. 590].

Аналіз наукових доробків, викладених вище дає змогу сформулювати поняття «неологізм» як нове слово, що увійшло у словниковий склад для пояснення чи називання нового явища, або слово, яке вже існувало, але набуло нового значення, яке визнається більшістю носіїв мови.

Поява неологізмів спричинена необхідністю називати нові предмети, явища, які з'являються внаслідок активного розвитку науки, культури тощо з метою поглиблення зв'язків з іншими народами і державами.

Таким чином, підсумовуючи погляди дослідників, можемо сказати, що кожне нове слово мови (неологізм) має конкретного автора (навіть якщо ми про нього не знаємо), є засобом самовираження. За час функціонування неологізму слово може соціалізуватися (бути прийнятим суспільством) і лексикалізуватися (закріпитися в мовній системі). Процес соціалізації, як правило, відбувається у два етапи: слово сприймається посередниками (журналістами, письменниками, викладачами, науковцями та ін.), які доносять його до широкого загалу. Якщо слово сприймається і використовується більшою частиною мовців, то воно лексикалізується, що відображається в словниках загальноживаної лексики.

Отже, неологізми з'являються з практичних міркувань на позначення нових незнайомих явищ та як такі сприймаються доти, доки носії мови відчують їх новизну.

1.2. Основні способи творення неологізмів у словотворчій системі сучасної англійської мови

Словниковий склад англійської мови постійно знаходиться у стані змін. Одна із закономірностей розвитку будь-якого словникового складу мови полягає в його поповненні новими словами. Збільшення кількості ЛО відбувається двома способами: по-перше, за рахунок запозичень з інших мов, а по-друге, завдяки утворенню нових слів за допомогою засобів словотвору. Теорія словотвору являє собою один із найважливіших розділів лексикології, який являє собою комплекс засобів утворення нових ЛО, так і окремих структур і моделі в їх сучасному стані й історичному розвитку, їх типи і продуктивність. При цьому велика увага приділяється аналізу словотвірної структури вже створених слів, що в значній мірі допомагає адекватному сприйняттю словотворчих процесів і створення нових слів в процесі мовлення з наявних одиниць мови [16, с. 431].

У сучасній неології можна виділити два основні напрямки наукових пошуків:

- 1) дослідження специфіки оновлення словникового складу мови (неологізм як об'єкт неології);
- 2) виявлення й вивчення проблематики, пов'язаної з лексикографуванням неологізмів (неологізм як об'єкт неографії).

Нові слова та висловлювання (неологізми) створюються для позначення нових понять у тій чи тій культурі. Вони номінують політичні й соціальні явища, називають реалії моди (одяг, зачіски, взуття тощо), продукти харчування. При цьому, як правило, старі слова набувають нових значень або нові слова запозичуються з мови-донора. Цікаво, що нові слова

найчастіше утворюються з уже наявного в мові лексичного і словотвірного матеріалу та відповідно до способів, які є для цієї мови продуктивними.

Усі неологізми умовно поділяють на загальномовні й авторські. Загальномовні неологізми зі свого боку мають такі підвиди як-от: мовні, лексичні та семантичні залежно від способу утворення.

Мовні неологізми, як правило, служать для визначення нових слів і понять, які раніше не існували в мові і не мають аналогів. Такі неологізми фіксуються у словниках і входять до пасивного складу мови. Якщо слово набуло поширення у мові та активно вживається, незабаром воно перестає бути неологізмом [28, с. 79].

Основна маса нових одиниць утворюється за допомогою словотворчих засобів. Нове розуміння словотворення як джерела не тільки готових назв, а й правил їх утворення за певними моделями і схемами дозволило виявити дію різних принципів, за якими будуються ці правила (аналогія, асоціативні процеси тощо).

В основі класифікацій творення неологізмів лежать різні критерії їх виділення та оцінки, І. Голуб, Д. Розенталь, М. Теленкова виділяють в такі способи творення (див. рис. 1.1.)

1) за способом появи розрізняють лексичні неологізми, які створюються за продуктивними моделями або запозичуються з інших мов, і семантичні, які виникають у результаті присвоєння нових значень вже відомим словам;

2) за умовами створення виокремлюють загальномовні неологізми, що з'явилися разом з новим поняттям або новою реалією, і індивідуально-авторські, уведені у вжиток конкретними авторами;

3) за цілями створення їх призначенням у мові – номінативні та стилістичні. Перші виконують в мові чисто номінативну функцію, другі дають образну характеристику предметів, що вже мають назви [26, с. 143].

Рис. 1.1. – Типологія неологізмів за різними критеріями

Усі неологізми, їх морфологічна структура і характер значення, формуються згідно з англійськими словотворчими традиціями, коли усвідомлюється потреба в новому слові [30]. Сучасна англійська мова має безліч способів творення нових слів, до яких відносять словоскладання, конверсію, скорочення, ад'ективацію, субстантувізацію, зворотний словотвір, перенесення наголосу в слові (фонологічний спосіб). Однак не всі перераховані способи використовуються в однаковій мірі, і питома вага кожного з них у словотвірному процесі неоднакова [29].

При вивченні неологізмів особливу увагу треба приділяти екстралінгвальним чинникам, що сприяють появі нових слів, адже словотвірні моделі є відображенням змін об'єктивної дійсності. Прискорення темпу життя зробило ще більш актуальним бажання зберегти засоби мови, нові слова будуються з елементів, які вже є в мові, але поєднуються по-іншому. Підтвердженням цієї тези є розповсюдження скорочення, акронімії, телескопії як найбільш продуктивних способів словотворення сучасної англійської мови. Розглядаючи неологізми, які створені за допомогою словоскладання, слід наголосити, що обидві основи залишаються без змін, таким способом зберігаючи свою семантику та полегшуючи розуміння нових слів. Практика вивчення нових слів англійської мови показує, що все більше

нових слів створюється за допомогою телескопії. Вивчення телескопії має давню історію, але з кінця ХХ ст. цей спосіб словотвору отримав швидке всеосяжне поширення.

О. Касаткіна-Кубишківна та Ю. Курята виокремлюють три основні способи утворення неологізмів в англійській мові:

- 1) за допомогою моделей власної системи словотворення;
- 2) шляхом запозичення слів з інших мов;
- 3) шляхом розширення об'єму значень наявних слів [17, с. 166].

Серед способів утворення неологізмів у сучасній англійській мові виокремлюють:

– афіксація (префікси і суфікси). Словотвірна структура нового слова вимагає наявності трьох обов'язкових компонентів: кореня або основи, афікса та моделі, за допомогою якої афікс приєднується до основи;

– словоскладання – поряд із загальнолюдськими рисами у кожній мові є певні риси, властиві лише якійсь одній мові. Аналітичний склад англійської мови, широке використання порядку слів як засобу вираження лексико-граматичних відношень пояснюють існування досить великої кількості складних слів, які утворюються без сполучних елементів і зворотів, наприклад: *brainwork, browbeat, handshake, job-hunt*;

– конверсія – морфологічний і синтаксичний спосіб словотворення, при якому нові слова виникають без зміни основної форми вихідного слова. Нове слово, похідне шляхом конверсії, включається в нову парадигму і при цьому отримує іншу синтаксичну функцію і сполучність, а також нове лексико-граматичне значення. Слід зазначити, що при конверсії слова утворюються однозначні, але згодом багато з них стають багатозначними. Наприклад, «*to Google*» (шукати в Інтернеті), «*to binge-watch*» (дивитися безперервно серіали);

– скорочення й аббревіація – процес зменшення числа фонем і/або морфем у наявних в мові слів або словосполучень без зміни їх лексико-граматичного значення (категорії), в результаті якого з'являється нова

номінативна одиниця або варіант вихідної одиниці. Наприклад, «*LOL*» (сміх вголос), «*BRB*» (повернусь сюди через хвилину);

– запозичення з іншої мови – перенесення слів або виразів з інших мов в англійську. Наприклад, «*sushi*» (японська страва), «*croissant*» (французька випічка), «*bossa nova*» (стиль бразильської музики), «*saudade*» (португальська печаль або ностальгія) [11, с. 17].

Більшість неологізмів утворено за допомогою префіксів і суфіксів. Прикладами можуть слугувати такі неологізми: *groupie* – «шанувальник поп-ансамблю або зірки, який всюди слідує за ними»; *rejecter* – «людина, яка уникає взаємодії з технікою»; *snackable* – «(щодо мас-медіа) матеріал, який може бути легко і швидко зрозумілий аудиторією».

До найбільш універсальних і поширених способів словотворення в англійській мові відносять словоскладання. Наприклад, *phablet* – «телефон, який за розмірами нагадує планшет». Останнім часом нові методи навчання, позначаються саме неологізмами: *sleep-teaching* (словоскладання) – «навчання уві сні», *multimedia lecture* – «лекція з використанням декількох засобів інформації (відеомагнітофона, телевізора, магнітофона та ін.)», *telelecture telecourse* (словоскладання) – «навчальна програма по телебаченню» та ін [14, с. 396].

Серед конвертованих іменників простежується популярність утворення від дієслів: *back-hacking* – «вистежування зловмисника шляхом простеження мережі, через яку він пробирається до системи» [5, с. 359].

Абревіація є основним способом утворення нових слів, що описують комп'ютерне обладнання і його складові частини. Розглянемо такі абревіатури: *VGA* – *video graphics array* (адаптер відеографіки), *PDF* – *Portable Document Format* (переносний формат представлення документів); *CLASS* (*Computer-based Laboratory of Automated School System*)(абревіатури) – «клас програмованого навчання», *TEFL* (*Teaching English as a Foreign Language*) (абревіація) – «система навчання англійської мови як іноземної».

Також слід звернути увагу на спосіб утворення неологізмів, як запозичення з інших мов. Запозичення не тільки збагачують словниковий склад новими одиницями й лексико-семантичними варіантами, але й сприяють формуванню в макросистемі англійської мови нових словотвірних елементів і моделей, зародженню нових механізмів і засобів семантичного розвитку. Наприклад: *fake* – *фейк* (підробка) – два або більше зареєстрованих акаунти однієї людини в інтернет-мережі; *redirect* – *редирект* (переадресація, перенаправлення) – перенаправлення користувача з певного сайту на інший ресурс; *repost* – *репост* (*re* – знову, ще раз; *post* – повідомляти, оголошувати про що-небудь) – повторна публікація будь-якого повідомлення в межах одного ресурсу.

З плином часу нове слово з пасивного вжитку може перейти в активний, коли воно широко застосовується у мові більше 20 років, втрачає ознаки «неологізму» і закарбовується в словниках активної лексики [22, с. 96].

Таким чином, можемо зробити висновок, що сучасна англійська мова переживає так званий «неологічний бум». Кількісне зростання словникового складу зумовлює раціоналізацію мови, економію номінативних та словотвірних зусиль. У процесі творення неологізмів мають місце численні словотвірні механізми. Залежно від суспільних потреб і часових вимог домінують відповідні мовні словотвірні конструкції.

У сучасній англійській мові спостерігається використання численних прийомів формування нової лексики. Сьогодні існує кілька принципів утворення неологізмів в англійській мові, а саме:

1. Нове слово утворюється для позначення нових реалій за стандартними моделями словотвору за допомогою морфем, які існують в англійській мові;
2. Слово, що існує в мові тривалий час, може набути нового значення за схожістю новопозначеного явища з уже відомим явищем;

3. Слово запозичується з іншої мови разом зі значенням або окремо для позначення іншого явища в даному суспільстві.

Найбільш розповсюдженими способами творення неологізмів є скорочення, акронімія, телескопія, конверсія та словоскладання, які сприяють збагаченню словникового складу сучасної англійської мови.

1.3. Новітні підходи до класифікації неологізмів в англійській мові

Швидке зростання кількості неологізмів зумовило потребу в їхній систематизації. Проблема класифікації неологізмів полягає в тому, що неологізмом вважається слово або словосполучення, яке було створено нещодавно, вживається на позначення нового предмета чи явища і є невідомим для більшості людей.

Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових розвідок, присвячених вивченню поняття «неологізм», показує, що в основі класифікації неологізмів можуть лежати різні ознаки. Залежно від вибору критерію систематизації неологізми можуть поділятися на різні категорії. Так, наприклад:

- 1) за структурою мовної одиниці: на неолексеми, неофраземи, неосемеми і неоморфеми;
- 2) за ступенем новизни: на абсолютні та відносні;
- 3) за видом позначуваної реалії: на нові, старі, незафіксовані;
- 4) за способом творення: на запозичені, словотвірні та семантичні.

Мовознавці пропонують різні підходи до класифікації неологізмів. Основна класифікація, яка є провідною для багатьох учених, це класифікація за способом створення неологізмів, сформульована В. Заботкіною, а саме: фонологічні неологізми, запозичення, семантичні неологізми, синтаксичні неологізми [7, с. 260].

Фонологічні неологізми – це неологізми, які утворилися з окремих звуків. Вони можуть бути утворені також від слів, які є похідними від вигуків.

Запозичення являє собою спосіб творення неологізмів завдяки збагаченню англійської мови ЛО з інших мов. Англословний соціум поповнюється емігрантами із своєю рідною мовою, які і є основним джерелом походження запозичень у вигляді неологізмів [7, с. 260].

Семантичні неологізми – це слова, у яких нове значення передається формою, вже наявною у мові [20, с. 368]. Перші два типи неологізмів являють собою слова, що володіють новою, не зареєстрованою в мові формою, новим звукорядом і новим морфемним складом.

Синтаксичний спосіб творення неологізмів – створюється шляхом комбінації наявних у мові знаків (словотворення та словосполучення). Цей тип неологізмів визначають як морфологічний [17, с. 168]. Такі неологізми формуються з наявних у мові морфем, розташованих за певними моделями. Серед способів творення виділяють афіксацію, словоскладання, конверсію, телескопію, скорочення у вигляді аббревіації та акронімізації.

Існує декілька традиційних класифікацій неологізмів. Зазвичай виділяють чотири типи класифікації неологізмів [3]:

I. За видом мовної одиниці:

- 1) неолексеми – нові слова, які є результатом запозичення;
- 2) неофраземи – нові, стійкі сполучення слів із ідіоматичною семантикою;
- 3) неосемеми – нові значення старих слів.

II. За ступенем новизни мовної одиниці:

- 1) абсолютні неологізми (сильні) – слова, які раніше були відсутні в мові;
- 2) відносні неологізми (слабкі) – принципово не нові слова, тобто лексичні одиниці, які колись існували, але на сучасному етапі виступають

вже в іншому осмисленні. Також сюди можна віднести і так звані «внутрішні запозичення», які є перерозподілом у видах і жанрах мовлення.

III. За видом означуваної реалії виокремлюють:

- 1) нову реалію;
- 2) стару реалію;
- 3) актуалізовану реалію;
- 4) відмираючу реалію;
- 5) неіснуючу (гіпотетичну) реалію.

IV. За способом творення:

- 1) запозичені (поділяються на зовнішні і внутрішні запозичення);
- 2) словотвірні (утворені за словотвірними моделями);
- 3) семантичні (нові значення лексичних одиниць).

На думку французького лексиколога Ж.-Ф. Саблероля, запропонована Л. Гільбером структура інтерпретації нового слова зумовила визначення традиційної схеми класифікації неологізмів, яка включає:

- 1) формальний неологізм (нове позначувальне народжується завжди з новим позначуванним);
- 2) семантичний неологізм (наявне позначувальне приймає нове позначуване),
- 3) запозичення як особливий підклас неологізмів [31].

Оскільки неологізми охоплюють практично всі сфери життя і лексичний склад англійської мови постійно поповнюється ними, треба розуміти, яким чином необхідно перекладати ці лексичні одиниці українською мовою. Найбільш поширеними способами перекладу англійських неологізмів українською мовою є транскрибування / транслітерація, калькування, описовий переклад, пряме включення, приблизний переклад.

Отже, в основі класифікації неологізмів можуть бути різні ознаки. За ознакою мовної одиниці неологізми поділяються на неолексеми, неофраземи і неосемеми. За ступенем новизни новоутворення неологізми бувають

абсолютні та відносні; за видом позначуваної реалії вони можуть позначати нову чи стару реалію, що передбачає створення нової ЛО або розширення значення мовної одиниці, вже наявної в англійській мові. За способом утворення неологізми класифікують як запозичені, словотвірні та семантичні.

Висновки до розділу 1

Словниковий склад англійської мови постійно перебуває у фокусі уваги вітчизняних і зарубіжних дослідників. У сучасній англійській мові спостерігається тенденція до розширення словникового складу завдяки швидкій появі великої кількості нових слів у різних галузях людської діяльності, що призвело до виникнення такого мовознавчого феномену як «неологізм».

Неологізм – це мовне нововведення, яке уміщує всі неологічні зміни, що відбуваються на різних мовних рівнях. Вони є нестійким лінгвістичним явищем, оскільки перестають бути неологізмами через підвищення ступеня своєї вживаності в суспільному мовленні.

Поява неологізмів зумовлена багатьма екстралінгвальними чинниками, серед яких першорядне місце займає сталий розвиток науки, техніки і суспільства загалом, де поява нових реалій потребує їх негайного відображення в мові.

Особливий інтерес становить питання систематизації неологізмів. Аналіз наукових студій вітчизняних і зарубіжних дослідників показав, що наразі немає єдиної класифікації неологізмів, в якій були б описані всі рівні інновацій. Сучасні лінгвістичні розвідки представляють різні принципи групування неологізмів, зокрема, періоди входження неологізму в мову, способи утворення, ступінь новизни тощо.

У процесі дослідження нами було виявлено, що існує п'ять основних способів утворення неологізмів: афіксація; зрощення; телескопія; запозичення; скорочення.

Неологізми слугують джерелом збагачення лексичного складу мови і тим самим підтверджують динаміку мовного розвитку. Неологізми тепер задовольняють комунікативні потреби мовців. Поява нових слів свідчить про розширення картини світу мовців, зміну дійсності, потреб, зв'язків і засобів реалізації власних бажань.

РОЗДІЛ 2. ВИКОРИСТАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Комплекс вправ на вивчення англомовних неологізмів у сучасній українській школі

Вивчення іноземної мови у старшій школі здійснюється на базовому загальноосвітньому й поглибленому профільному рівнях згідно з визначеним навчальним планом і типовими освітніми програмами. Базовий загальноосвітній рівень забезпечує набуття учнями досвіду, що забезпечує формування іншомовної комунікативної компетенції на рівні самостійного користувача.

Вивчення англійської мови у старшій школі здійснюється відповідно до «Навчальної програми з англійської мови для 10-11 класів», затвердженої Міністерством освіти і науки України. Аналіз цієї програми показує, що вивчення неологізмів як окремого лінгвістичного явища на сьогодні відсутнє, що видається нам некоректним, оскільки варто враховувати той факт, що ХХІ століття знаменується збільшенням кількості неологізмів у всіх галузях суспільного життя та поширенням цього лексичного феномена в мовленні зростаючого покоління, представниками якого є старшокласники в школі.

З огляду на це, вивчення неологізмів на уроках англійської мови у старшій школі є не тільки необхідним, але й закономірним процесом. Важливим є залучення до шкільної програми матеріалів, присвячених проблемам сучасних неологічних зрушень, наявних в англійській мові сьогодні. На уроках англійської мови учитель має пропонувати навчальний матеріал, який ознайомить учнів із поняттям «неологізм», допоможе з'ясувати причини виникнення неологізмів та способи їх творення, навчить учнів самостійно їх визначати на поданих прикладах неологізмів і самостійно створювати неологізми з поданих основ, закріплюючи тим самим вивчений матеріал.

Враховуючи теми, які повинні опанувати старшокласники згідно з освітньою програмою, слід зазначити, що вивчення англомовних неологізмів можна проводити в контексті будь-якої з них, оскільки кожна визначена програмою сфера спілкування містить певну кількість неологізмів особистого і публічного характеру.

Таким чином, вивчення неологізмів здійснюватиметься не лише в межах визначеної теми, а й у певному функціональному текстовому жанрі, що дасть змогу учням виділити специфіку вживання неологізмів залежно від цілей, які ставить перед собою автор таких текстів, що стосується вживання та утворення нових слів.

Представляємо комплекс вправ, спрямованих на вивчення англомовних неологізмів у межах шкільної програми СУШ.

Перший тип вправ має підстановчий характер і передбачає ознайомлення учнів з новими лексичними одиницями і заповнення пропусків у реченнях. Такі завдання покликані передусім не лише поповнити словниковий запас учнів, а й показати типові контекстні кліше, де неологізми можуть функціонувати.

Exercise 1. Read the text about neologisms and fill in the gaps with the appropriate one from the box:

Neologism refers to the inclusion of new words in the popular imagination or the introduction of a new meaning to a word that already existed.

English is constantly changing and there are always people creating new words to define all kinds of behaviors and current situations. This little list will help you stay up to date and perhaps apply them in your daily life if you need to.

INTERNET / LOL / TEXTPECTATION / GEEK / GEOBRAGGING /
DESTINESIA / MEH / NON-VERSATION / CELLFISH / FIGITAL

1. Nowadays with social networks we always have the need to publish where we are and what we are doing. _____ (a combination of "geo" +

"brag", bragging) consists of continually uploading updates on networks to brag about where you are.

2. Although this neologism is used more often when writing on WhatsApp or in internet forums, it is not uncommon to find people saying it out loud. _____ is the acronym for "laughing out loud", that is, breaking out laughing.

3. This is the complete opposite of LOL. _____ is an adjective that could be translated as a reaction of indifference, something that you neither like nor dislike. As a curiosity, the word seems to be that it was used for the first time in an episode of The Simpsons from 1995.

4. The word _____ began to be used as a derogatory adjective (in fact, it comes from Low German and referred to crazy people), but today it is simply a person who is passionate about the world of technology.

5. _____ is a fun combination of "selfish" and "cellphone" refers to those who talk on their mobile phones in situations that are considered rude and that annoy the people around them. For example, when someone is on a train talking loudly on their cell phone and you find out about all their family problems.

6. Do you know when you go to a place, you arrive and you no longer remember what you were going to do? That is _____ a mixture of "destination" with "amnesia". It is something that usually happens and that the English have created this word to define it.

7. Messaging applications and mobile phones allow us to always be connected and in permanent communication with friends and family. _____ gives rise to this neologism that describes the feeling of waiting for an important message.

8. The evolution of technology changes consumption habits a lot and now we are at a point where the consumer mixes the physical with the digital, letting the neologism _____ to be used. It is not uncommon to see people

buying in a physical store, but comparing prices in other stores from their mobile phone online.

9. Not all conversations come to fruition or something is clear from them, _____ are those that are useless and that end and have not contributed anything to you.

10. When you know that you are going to surf the internet for a long time, you need several basic necessities such as a blanket, a cushion or something to snack on. That little ecosystem, or nest, that you set up to be as comfortable as possible without getting up is the _____.

Exercise 2. Choose the proper word for each gap of the sentences below:

*coronaclosed, quarantech, quarantips,
coronavacation, coronotunity, quarantrends.*

During the ... I have to stay at home with the family because my business is I have a remarkable ... to make everything what there wasn't enough time earlier for: to clean up the house, to read many books and to practice yoga. However, anyway there is a lot of free time, so I use my I want to follow ... so, as well as everybody, I'm taking the online courses in which many ... about fashion and to lifestyle is given. Answers in keys: During the coronavacation; my business is coronaclosed; a remarkable coronotunity; I use my quarantech; to follow quarantrends; many quarantips.

Задля закріплення вивченого матеріалу учням пропонується виконати завдання у формі тесту з множинним вибором, де учні так само опрацьовують вивчені ЛО, які є неологізмами.

Exercise 3. Answer the questions of the test below:

- 1) What does the neologism "glamping" mean?
 - a) Camping in the rain;
 - b) Glamorous camping;
 - c) Glowing in the dark.
- 2) "Adulging" is a neologism that refers to:
 - a) Acting like an adult;

- b) Being childish;
 - c) Aging gracefully.
- 3) What does the neologism "selfie" mean?
- a) Taking a photo of yourself;
 - b) Self-obsession;
 - c) A selfish person.
- 4) What is the meaning of the neologism "FOMO"?
- a) Fear of missing out;
 - b) Fear of moving on;
 - c) Feeling of melancholy.
- 5) Which neologism refers to the fear of being without a mobile phone or not having network coverage?
- a) Nomophobia;
 - b) FOMO;
 - c) Twerking.

Наступне завдання спонукає учнів до мовленнєвої діяльності через продукування власних дефініцій до пропонованих нижче неологізмів.

Exercise 4. Explain the meaning of neologisms:

- Errorist
- Hiberdating
- Playlistism
- Netiquette
- Coronaphobia

Подана нижче вправа передбачає правильне розташування неологізмів у відповідних контекстуальних пропусках. Засвоєння значень представлених новотворів сприятиме розширенню словникового запасу учнів і кращому розумінню сучасних реалій.

Exercise 5. Choose the proper word for each gap of the sentences below:

maskne, coronaphobia, infodemic

In conclusion, _____ is a growing problem in clinical practice and is best considered as a reaction to the stress of the COVID-19 pandemic. Various predictors for developing coronaphobia have been identified, such as the novelty of coronavirus, uncertainty, the _____, lack of human contact, and inadequate belief in health care facilities. The psychiatry curriculum should be regularly updated to incorporate the latest developments with regard to coronaphobia for better management. Find out what causes _____ and how you can help prevent it.

Неологізми можуть виступати не лише засобом розширення словникового запасу учнів, а й джерелом удосконалення граматичних навичок. Наступне завдання передбачає неологізмів у різних граматичних функціях.

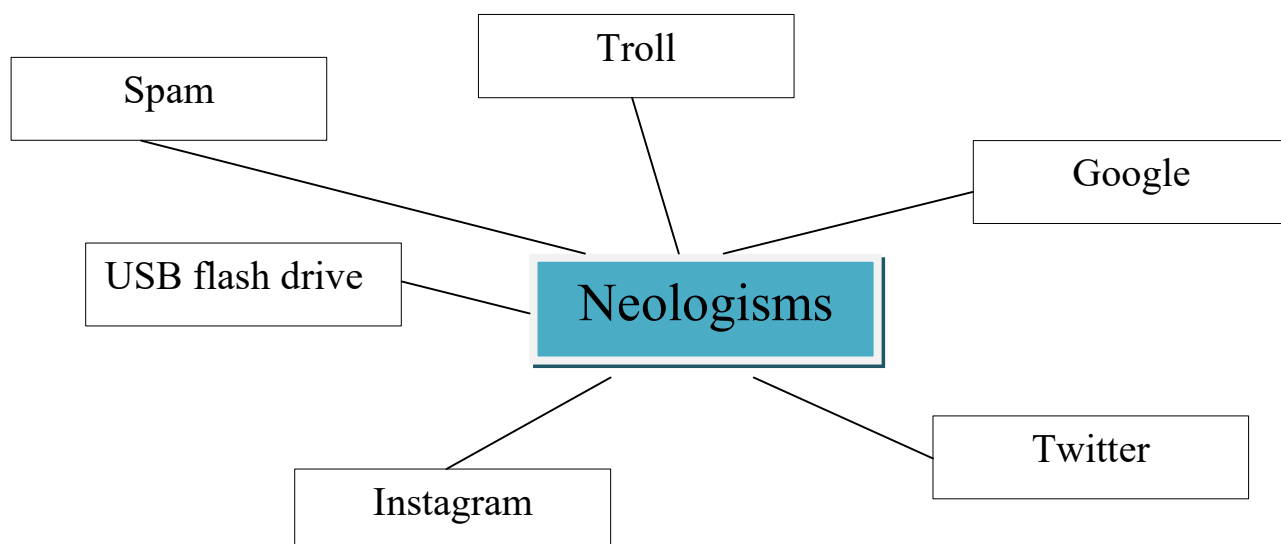
Exercise 6. Insert neologistic verbs in the correct grammatical form in sentences:

1. Yesterday I _____ all day long, but today I went outside to get some fresh air. (to self-quarantine).
2. No one of the friends wanted to visit the young man because he _____ (to be coronated).
3. The student wished he _____ the conference. (to zoombomb - negative).

Answers in keys: 1. Was self-quarantining. 2. was coronated 3. had not zoombombed.

Цікавим й ефективним способом запам'ятовування неологізмів є створення асоціативних "mind-maps", які групують неологізми за певними категоріями, представлені в наступній вправі.

Exercise 7. Take a neologism and try to associate it with other words or concepts. For example, if the neologism is "biohacking," you could associate it with words like "technology," "health," "innovation," or "self-improvement".

Задля продуктивнішого запам'ятовування значення неологізмів в нагоді стають вправи текстового формату з різними типами завдань (контекстуальне розуміння значень ЛО, самостійне створення синтаксичних конструкцій, вживання словотвірних моделей тощо).

Exercise 8. Read the text or the article containing neologisms and try to understand their meanings based on the context. Highlight or underline the neologisms and then use context clues to infer their meanings:

For many people, Instagram spam has become a serious problem. It's not uncommon to routinely receive spam messages in your Instagram account which clog up your inbox with requests to visit websites and buy stuff. The good news is that you can take back control of your Instagram account's inbox and minimize the spam you receive.

Exercise 9. Choose a few neologisms and create sentences using each word. Make sure the sentences demonstrate the meaning of the neologism in a clear and accurate way.

Staycation, hacker, facepalm, trollapp, blog, OMG, zoom.

Задля розуміння способів творення неологізмів можна запропонувати таку вправу.

Exercise 10. Take a well-known word and modify it to create a neologism. For example, take the word "tech" and modify it to "techlash," which refers to a

backlash against the technology industry. Practice creating several neologisms based on existing words.

Log, click, chat, hack, link, star.

Exercise 11. The following words (mainly nouns) have all been added to English in recent years. For each example, identify the word formation strategy used to form it, commenting on anything else of interest about the use of the word or its formations process:

Bromance, BYOD, connectome, emoji, FOMO, free runner, grime, locavore.

Задля активізації мовленнєвої й пошукової діяльності учнів та розвитку навичок креативного мислення пропонуємо вправи, спрямовані на залучення учнів до здійснення власних мовних спостережень й обговорення отриманих результатів у формі дискусій, дебатів тощо.

Exercise 12. Analyze Social Trends: Look for neologisms that have emerged from social trends or popular culture. Research their origins and explore how they reflect the current reality. Write a short analysis or discussion about the neologisms and their significance.

Exercise 13. Group Discussion: Gather a group of people and discuss neologisms that they have come across. Share their meanings, discuss their usage, and explore any controversies or shifts in meaning over time.

Для остаточного закріплення лексичного і граматичного матеріалу пропонується вправа на переклад, що сприяє активному використанню набутих знань.

Exercise 14. Translate sentences from Ukrainian into English using neologisms instead of underlined words.

1) Мій старший брат веде блог на Ютуб, тому під час пандемії COVID-19 слідувала всім актуальним трендам.

2) Магазин жіночого одягу зачинився на час дотримання режиму самоізоляції.

3) Період епідемії коронавірусу є чудовою можливістю для того, щоб проводити більше часу з сім'єю.

Представлений перелік вправ далеко не вичерпний і може бути розширений відповідно до тематичних запитів уроку й рівня знань учнів. Практичне використання неологізмів на уроках англійської мови сприятиме розширенню словникового складу школярів, активації їхньої комунікативної діяльності, креативного мислення та озброїть учнів знаннями про світові сучасні мовні реалії.

2.2. Вивчення неологізмів у межах програмного матеріалу старшої школи (на прикладі уроків в 11 класі «Україна та міжнародні організації»)

Залучення мовного матеріалу, який містить інформацію про неологізми, на уроках англійської мови є ефективною й необхідною передумовою повного занурення учнів у новітнє англійське середовище, що відбиває сучасні реалії життя. З метою поглиблення знань учнів про мовні новоутворення сьогодення пропонуємо низку конспектів уроків у межах теми «Україна та міжнародні організації», яка вивчається учнями 11 класу.

Вибір цієї теми зумовлений наявністю цілої низки політичних неологізмів, з якими учні можуть стикатися стали одним із предметів дослідження в представлений магістерській роботі.

План-конспект з англійської мови

11 клас

Тема: України та міжнародні організації

Намір вчителя:

- ознайомити учнів з неологізмами, притаманними політичній сфері спілкування;
- сприяти розвитку мовної здогадки та мовленнєвої реакції;

- удосконалювати навички аудіювання, діалогічного та монологічного мовлення;
- виховувати культуру мовлення та повагу до традицій інших народів;
- розвивати вміння працювати в парах і групах;
- сприяти розвитку логічного мислення.

Очікувані результати: наприкінці заняття учні

- розуміють значення нових ЛО і вміють їх використовувати в мовленні;
- вміють виокремлювати потрібну інформацію з прочитаного тексту;
- здатні дискутувати про міжмовні зв'язки, обговорювати різні суспільні реалії.

Сфера спілкування: публічна

Мовний інвентар: політичні неологізми

Методи: дискусія, робота в парах, пояснення та переклад

Обладнання: роздатковий матеріал (картки із завданнями, тексти «Foreign relations of Ukraine»), підручник «Англійська мова. 11 клас. Профільний рівень» Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В.

Тип уроку: змішаний урок.

Схематичний план уроку:

I. Організаційний момент (3-5 хв.)

1) Привітання. Уведення в іншомовну атмосферу.

Teacher (T): Good morning everybody! I hope you are in a good mood and everything is ready for the lesson. Who is absent today? Get ready for the lesson? Let's start our English lesson.

2) Мовленнєва зарядка:

T: As global crises become more frequent, international organizations increasingly invoke emergency powers to address them. But the study of international organization emergency governance remains in its infancy. How do you think you should or shouldn't be interested in the life of society and be aware about the current political and social situation in the world and in your country?

Учні дають відповідь на запитання.

II. Основна частина уроку (30 – 35 хв.)

T: Tell students that new words enter the English language all the time – there are thousands every year. Explain that English grows so quickly because:

- There are many ways in which new words are created.
- Native speakers like playing with the language.
- There are no wrong or right new words – if they are used by speakers, they can enter the language (this may be an unfamiliar concept for some speakers of other languages where new words are more controlled than in English).

1) Перевірка домашнього завдання.

T: What was your homework for today? Have you all done your homework? Open your exercise books, please. I want to check that you have all done your homework.

Учні, за вибором вчителя зачитують своє домашнє завдання

2) Повідомлення теми і мети уроку

The Russian aggression in Ukraine prompted the discussion on the scope of human rights obligations of business actors in times of armed conflict. So, tell me, please, what international organizations do you know? What is the purpose of these organizations? Are they obliged to continue the provision of services in Ukraine? Can they suspend their activities, even if they provide essential services such as medicines?

Учні називають відомі їм міжнародні організації та намагаються пояснити чим вони займаються. Вчитель записує названі учнями організації на дошці.

3) Пояснення лексичного матеріалу з опорою на відомі лексичні одиниці.

T: Good. The names of these international organizations are abbreviated. Abbreviation is one of the ways to form neologisms. What is neologism, who can explain? And give some example?

Учні пояснюють, що розуміють під поняттям «неологізм».

T: Great. Such words as chillax, hangry, spork, confuzzled, smog are neologisms. Open your exercise books, write down the date and the definition of neologism: neologisms are new words and new expressions; they are the cutting edge of language. A neologism can be created in response to new cultural or technological developments, or to fill gaps in the lexicon for concepts that were previously unnamed.

The word "neologism" comes from the Greek words "neo" (new) and "logos" (word, speech).

One way to form neologisms is to combine words or telescoping. For example, the word «chillax», write down, please. What are the two words combined? How do you think?

Учні висловлюють свої думки. Вчитель записує на дошці схему: chill + relax = chillax, учні записують її в зошит.

T: The combining the words «chill» and «relax» formed word «chillax». How do you think which words' combination formed the word «hangry»?

Учні висловлюють свої думки. Вчитель записує на дошці схему: hungry + angry = hangry, учні записують її в зошит.

T: The combining the words «hungry» and «angry» formed word «hangry». And, the last example, *spork*. It's very simple. Which two words can you find in this neologism?

Учні називають слова, вчитель записує схему: democracy+crazy=democracy, учні записують її в зошит.

T: How do we translate this neologism? How do you understand this?
Учні відповідають як розуміють поняття та своє розуміння терміну.

T: The second way in which neologisms are formed is word formation. For example, *situationship*. What words can we find here?

Учні відповідають, вчитель записує схему: situation + relationship = situationship.

T: What word do we get by composing words «Britain» and «exit»?

T: Yes, Brexit.

Учні відповідають, що це вихід Великої Британії з Європейського Союзу в 2020 р.

T: Neologisms can appear because familiar words develop a new meaning, for example, empowerment (means ‘delegating authority to employees’, consists of ‘empower (n) + ment (suffix)’); contagion (means ‘describing the spread of an economic or financial crisis’, originates from late Middle English (denoting a contagious disease): from Latin contagio(n), from con-‘together with’ + the base of tangere ‘to touch’).

Учні записують приклад.

T: What will be the abbreviation for the Organization for Security and Cooperation in Europe?

Учні відповідають.

T: Yes, OSCE. We just created a neologism. So, how do you think, why we create neologism?

Учні надають свої припущення.

T: Today we *google* information and *like* posts on Facebook, but it remains to be seen whether these words will survive the test of time in the ever-evolving world of technology. For, after all, neologisms are words that appear from nowhere, exert their significance in a bid to become accepted, and exist for just as long as the people using them find them relevant. It is this which ensures the ongoing fertility of our linguistic soil.

4) Закріплення введеного лексичного матеріалу.

T: Now we will check how you understood the principle of the formation of

Ukraine is a _____ of a series of conventions by the Council of Europe, in particular, the European Cultural Convention, European Framework Convention on Cross-Border Cooperation among territorial communities or authorities, European Convention on Information about Foreign Legislation, six crime control conventions, and Framework Convention on Protecting National Minorities.

Keys: participate, participating, participation, participant

T: Try to explain what these words mean?

E.g. user-friendly – a machine that is easy or friendly to use

- snail-mail
- teleshopping
- technophobe
- brainstorm

Учні виконують завдання.

T: Are you ready? Let's check the first task.

Учні, по черзі, читають слова, перекладають та зазначають яким шляхом було утворено неологізм

T: Good. Next task.

Вчитель роздає завдання.

Complete sentences using the following words:

Ongoing, OSCE, Brexit, NATO, Micronation.

1. The _____ was created in 1949, in the wake of World War II.
2. _____ is the name given to the United Kingdom's departure from the European Union.
3. We remain vigilant to emerging trends and stand ready to take additional action to meet the demands of this _____ conflict.
4. _____, entity that claims to be an independent state but whose sovereignty is not recognized by the international community.
5. The _____ is the world's largest regional security-oriented organisation with its 57 participating States located in Europe, Central Asia and North America.

5) Розвиток навичок читання та перекладу.

Вчитель роздає тексти «Ukraine-UNESCO: fruitful long-standing cooperation»

T: Read the text and translate, please.

Учні по черзі читають та перекладають текст

Ukraine-UNESCO: fruitful long-standing cooperation

Today, UNESCO is one of the most representative international organizations that unites 195 member countries. Ukraine joined UNESCO in 1954 and since that time has been actively involved in its activities. For four times Ukraine was elected to the government of the organisation – last time for the period until the end of 2017.

Seven Ukrainian sites are included into the UNESCO World Heritage List. These are cultural, architectural and natural places. Saint-Sophia Cathedral and Related Buildings, Kyiv-Pechersk Lavra in Kyiv, the Historic Centre of Lviv as well as Ancient City of Tauric Chersonese, Ancient Forests of Carpathians are among them.

Two Ukrainian cities – Melitopol and Nikopol – participate in the UNESCO Global Network of Learning Cities. Lviv is the UNESCO City of Literature and a member of the UNESCO Creative Cities Network. At the 39th session of the UNESCO General Conference the centre was established at the Junior Academy of Sciences of Ukraine to expand the opportunities for international scientific cooperation among young people.

Ukraine will continue its effective work with the UNESCO programme activities.

(From: <http://surl.li/jbmbt>)

T: Good. Ask learners to write a sentence using each new word to share with the group. You have five minutes.

Учні зачитують виписані неологізми.

III. Заключна частина уроку. (5 хв.)

1) Підведення підсумків уроку.

T: A neologism is a new word or phrase that has come into common use or a new meaning that has been given to an established word. Examples include 'coach potato,' 'meme,' and 'wiener dog.' Once the word is no longer novel, it is formally accepted as part of the vernacular language and appears in dictionaries.

2) *Запис домашнього завдання та пояснення*

T: Open your diaries and write down your homework: read and translate the first part of the text on page 58-60. And, also, exercise on page 87 you should make neologisms with these words and make up sentences with them. Does everyone understand the task? Do you have any questions?

3) *Оцінювання результатів учнів.*

Таким чином, запропонований план-конспект уроку у старшій школі на прикладі 11 класу, дає змогу учням вивчати неологізми в тісному зв'язку з аспектами фонетики, морфеміки та словотвору, морфології, синтаксису, орфографії. У процесі добору вправ і завдань ми орієнтувались на функціональні особливості неологізмів, тому основне завдання полягало у поданні їх не ізольовано, а контексті мовленнєвих ситуацій представлених в текстах публіцистичного характеру, які висвітлюють сучасні зовнішньо-політичні аспекти життя суспільства. Подані завдання також доцільно використовувати системі позакласної та позашкільної освіти.

Наступний план-конспект уроку розрахований для учнів 11 класу і спрямований на ознайомлення учнів з поняттям «неологізм» й опанування неологізмів, наявних у різних сферах спілкування (особиста, публічна, політична, технічна тощо).

План-конспект з англійської мови

11 клас

Тема: Неологізми у різних сферах спілкування

Намір вчителя:

- ознайомити учнів з поняттям «неологізм» та прикладами неологізмів у різних сферах спілкування;
- сприяти розвитку міжкультурної комунікативної компетентності;
- формувати вміння та навички оперувати основними мовними фактами з теми заняття;
- сприяти розвитку логічного мислення;

- розвивати вміння працювати в парах та групах;
- удосконалювати навички діалогічного та монологічного мовлення.

Очікуваний результат: наприкінці заняття учні

- уміють застосовувати нові вивчені ЛО;
- аргументовано висловлюють власні думки з використанням базових знань з теми;
- виявляють повагу й толерантність до культури народів, мови яких вивчають.

Сфера спілкування: особиста, публічна.

Мовний інвентар: неологізми різних сфер ужитку (технічні, політичні, соціальні тощо).

Методи: пояснення та перекладу

Обладнання: роздатковий матеріал (картки із завданнями, тексти «Neologisms»), дошка/інтерактивна дошка, підручник «Англійська мова. 11 клас. Профільний рівень» Калініна Л. В., Самойлюкевич І. В.

Тип уроку: змішаний урок.

Схематичний план уроку:

I. Організаційний момент (3-5 хв.)

1) *Привітання. Уведення в іншомовну атмосферу.*

Учитель розпочинає урок із пояснення поняття «неологізм» як нового слова або фрази, які нещодавно увійшли в англійську мову.

Teacher (T): In linguistics, a neologism is a recently-coined word or the act of inventing a word or phrase. Additionally, it can imply the use of old words in a new sense that is, giving new meanings to existing words or phrases. Neologisms are especially useful in identifying new inventions, new phenomena, or old ideas which have taken on a new cultural context.

Учитель пропонує обговорити важливість знання неологізмів задля покращення мовних і мовленнєвих навичок та адаптації до мінливих трендів спілкування, що з'являють в мовленні.

II. Дослідження словникового запасу (10-15 хв.)

Учитель надає учням перелік неологізмів та їхні визначення та просить їх виділити та записати значення цих слів, заохочуючи їх ставити запитання та пояснювати будь-які незрозумілі аспекти.

Webinar – an occasion when a group of people go on the internet at the same time to study and discuss something.

Microwedding (micro + wedding) – a micro wedding is an intimate affair, typically with no more than 50 guests. They still feature time-honored traditions that make a wedding but on a much smaller scale.

Staycation (stay + vacation) – a period in which an individual or family stays home and participates in leisure activities within day trip distance of their home and does not require overnight accommodation.

Cyberspace (cyber + space) – the internet considered as an imaginary area without limits where you can meet people and discover information about any subject.

Villager – a person who lives in a village.

III. Складання речень (15 хв.)

Учитель просить учнів попрацювати в парах або малих групах і створити речення, використовуючи подані нижче неологізми.

Employment slack, baby boomer, podcatching, newsmaker,
Trumpism, craftivism, breakfastarianism.

Учитель заохочує учнів використовувати контекстні підказки і зв'язки з реальними життєвими ситуаціями, слідкує за роботою в групах, коментує речення учнів, виправляє та пояснює будь-які неправильні міркування.

IV. Аналіз тексту (15 хв.)

Учитель надайте учням короткі тексти чи статті, які містять неологізми. Учні мають прочитати ці тексти та визначити вжиті неологізми індивідуально або в парах. Вчитель просить учнів зробити

висновок про значення неологізмів на основі контексту, де вони вживаються та обговорити визначеними неологізмів.

Text 1

Trumpism is US

Trumpism is not the same as Trump. America contains multiple traditions typically named after some of its famous presidents including Madison, Jefferson, Wilson and Jackson. Rarely does the good of any one tradition appear without a dose of the bad of another. And vice-versa.

Focusing excessively on the flaws of President Trump – his ignorance, vulgarity, crudeness and authoritarianism – and on his political genius – to divide, fabricate, destabilize and corrupt – implies that voting him out of office will return America to its normal and better self. Not so. Trumpism is part of America. To quote Walt Whitman's poem Song of Myself: "Do I contradict myself? Very well then I contradict myself, (I am large, I contain multitudes)."

Trumpism is not an abnormality but a contemporary offshoot of America's Jacksonian tradition. Trump is easily stirred. Trumpism is not. It does not want to fight. Once it is aroused, however, it will fight ferociously. A product of the American heartland, it is anti-elitist, anti-urban and racist. Revived by Newt Gingrich and his 1994 Contract with America, in the last two decades American populism has grown on both sides of the political spectrum. After 2012, the grassroots Tea Party created an insurgency inside the Republican camp that, with Trump at its helm, eventually took over the party. A spent political force, Reaganism, far from opposing this development, has benefitted from the mobilization of millions who had been excluded from the political process. A populist surge mobilizing the Left of the Democratic party after 2016 yielded a landslide victory in the 2018 Congressional elections. Now a populist clash is looming for the 2020 Presidential election.

Рис.2.2.1.

Text 2

Craftivism is like punk. So says **Sarah Corbett**, so gently and rationally that if you squint at her workshop of women peacefully stitching dream clouds in a Devon studio, you might try to summon the spirit of the Sex Pistols at Free Trade Hall. You might.

Where punk snarled and spat to dramatically shake up the nation, craft looks ineffably twee by comparison: needlework is not the Buzzcocks, knitting is not the Ramones. And yet through painstaking, collective action, craftivism has become an unlikely social and political force.

So how has the movement successfully **managed to convince Marks & Spencer to pay employees the living wage?** Or **protect migrating birds from dredging in Spain?** Changing laws and business policies, as well as hearts and minds, is no small feat. It seems inexplicable that craftwork - laborious, small-scale, delicate - has done all three.

Рис.2.2.2.

For purposes of security on the internet, we developed a password generator, which generates totally random passwords. We don't save IP addresses or use already generated passwords, so you can feel totally safe on our site.

It's a good idea to have at least two or three passwords for different types of sites. And using our generator, you can create passwords for different types of sites. While you can use weaker passwords for blogs and forums, stronger passwords are necessary for email accounts and online banking.

Рис.2.2.3.

V. Презентація (10 хв.)

Учитель просить учнів вибрати один неологізм із запропонованого списку або знайти свій власний. Завдання учнів полягає у дослідженні значення, походження і сфери вживання вибраного неологізму. Ця робота проводиться в парах або індивідуально. Учні мають представити свої висновки класу та бути готовим до дискусії.

Smoke,	brunch,	spork,
coronacuts,	infodemic	

VI. Обговорення (10 хв.)

Учитель залучає учнів до групової дискусії, спрямованої на обговорення впливу неологізмів на мову та спілкування. Учні мають поміркувати над тим, як вони можуть включити неологізми до власного активного словника і в яких комунікативних ситуаціях їх доречно вживати.

Учитель пропонує учням написати короткий твір-роздум про те, що вони дізналися про неологізми та їхню актуальність у сучасній комунікації.

VI. Знайти відповідність (15 хв.)

Link each neologism on the left with the corresponding definition on the right:

climatarian	a person who tries to actively stop or reverse the damage being done to the environment through the foods they choose to buy and eat.
flexitarian	a person who never eats meat at home but sometimes eats it when in a restaurant or at someone else's house
regenivore	a person who chooses what to eat according to what is least harmful to the environment.
social omnivore	a person who only eats food that has been produced in a way that causes little or no damage to the environment, and usually very little meat or fish.
sustainatarian	a person who eats mainly vegetarian food but eats meat or fish occasionally.

VII. Заповніть пропущені слова (15 хв.)

Complete the paragraphs using the neologisms in the box.

Climatarian,	flexitarian,	regenivores,
social omnivores,	sustainatarians	

a) Levy is part of a growing number of people who seek a middle ground. They're _____ – vegetarian at home but sometimes partake in meat when out with friends and family.

b) _____ orient their diet towards reducing food waste as well as reducing consumption of animal products, according to Vox. They might eat homegrown vegetables, or even hunt overpopulated animals for food using

humane and sustainable methods rather than buy factory-farmed meat from the grocery store.

c) In addition to environmental concerns, _____ take a big-picture view of the landscapes where food is grown, how livestock is raised, and how the people who produce and harvest food are treated _____. And when you consider the many threats facing planet earth, it's easy to see why these people are growing in number.

d) Unlike most meal plans, which prioritize personal health, the prime focus of the _____ diet is to reduce the effects of climate change and improve the health of the planet. It emphasizes in-season, locally grown and whole foods over foods that contribute to environmental disruption. As an added win, it also happens to be healthy for you, too.

ІХ. Заклучна частина уроку. (5 хв.)

1) Підведення підсумків уроку.

T: Neologisms are words that are created to explain new ideas. Neologisms are formed by borrowing words or mixing existing words to talk about new concepts. They can be made of words in English, words from other languages, or by adding a prefix or suffix that best suits the new concept. The word 'neologism' was coined around 1800 and was, at that time, a neologism itself. Neologisms form a highly relevant linguistic category for many reasons – they are the elements making a language living and dynamic rather than dead, they are indicative of language change. At present, the vocabulary of English is expanding faster than ever.

2) Запис домашнього завдання та пояснення.

T: Open your diaries and write down your homework: read and translate the first part of the text on page 52-58. And, also, exercise on page 45 you should make neologisms with these words and make up sentences with them. Does everyone understand the task? Do you have any questions?

3) Оцінювання результатів учнів.

Отже, представлений план-конспект уроку для старшої школи складено згідно з тематичним планом шкільної програми з англійської мови для учнів 11 класів та з урахуванням вікових особливостей старшокласників. Запропоновані різноманітні вправи допоможуть розширити лінгвокультурні знання і збагатити словниковий запас школярів.

Тема неологізмів є актуальною, оскільки сьогодні є потреба у вивченні способів творення та функціонування неологізмів у сучасному світі. Крім того, дослідження неологізмів дає змогу виявити зміни та тенденції подальшого розвитку словотвірної системи певної мови, а також виявити динаміку світогляду людства та зміну стереотипів, цінностей і культурно значущої інформації.

Висновки до розділу 2

Дослідження неологізмів і місце, яке вони посідають серед нових лексичних одиниць, обґрунтовує важливість їхнього практичного використання, вивчення в шкільній програмі. Так, нами було виявлено, що вивчення неологізмів як окремого лексичного явища відсутнє і вивчається лише опосередковано у структурі шкільної програми з англійської мови для старшої школи.

Як наслідок цього, виникає необхідність систематичного вивчення неологізмів, як мовних одиниць, що займають значну частину сучасного словникового складу мови. Відсутність готових навчальних матеріалів зумовлює розробку методичних рекомендацій щодо вивчення цього феномена у школі й активного його впровадження в навчальний процес.

Нами було розроблено комплекс вправ, спрямований на поглиблення знань учнів про англомовні неологізми у старшій школі, а також зразки двох планів-конспектів уроку з вивчення англійських неологізмів в контексті опанування теми «Україна та міжнародні організації» для учнів 11 класів.

Комплекс вправ і плани-конспекти уроків демонструють процес ознайомлення старшокласників із поняттям «неологізм» як лексичним явищем, наводячи широкий перелік прикладів з їх подальшим аналізом, тренуванням та закріпленням через виконання вправ відповідно до теми уроку.

Вивчення неологізмів на уроках англійської мови є необхідним, оскільки це сприяє формуванню мовної особистості та збільшенню словникового запасу. Крім того, процес вивчення неологізмів можна здійснювати не лише в контексті тем, запропонованих навчальною програмою, доповнюючи та розширюючи їх, а й використовувати системі позакласної та позашкільної освіти.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження кваліфікаційної роботи дають можливість зробити висновок, що провідною компетенцією у процесі вивчення англійської мови є лексична, яка розглядається науковцями як знання лексики і правил словотворення. Розширенню лексичного складу мови сприяє такий лінгвістичний феномен як «неологізм».

Під поняттям «неологізм» розуміємо нові слова, які з'являються в мові в певний період часу і сприймаються носіями мови як нові лексичні утворення.

У процесі дослідження сучасних наукових розвідок ми дійшли висновку, що поняття «неологізм» є складним явищем, яке вимагає детального аналізу й систематизації. Ураховуючи специфіку аналізованого лінгвального феномена, до основних особливостей неологізмів належать: 1) позначення нової реальності, яких раніше не існувало; 2) наявність смислової новизни; 3) синонімія по відношенню до вже наявного в мові слова; 4) відсутність визначення слова у словниках; 5) існування в певний певний час у відповідному мовному просторі. Визначені норми призначені для полегшення процесу ідентифікації слова як неологізму.

Поява неологізмів зумовлена екстралінгвістичними чинниками, серед яких чільне місце посідає постійний розвиток суспільства, науки і техніки, поява нових реалій, які потребують відображення в мові, а також суто мовні потреби (дія закону економії мовні засоби).

Корпус лексики сучасної англійської мови постійно перебуває у фокусі уваги вітчизняних і зарубіжних дослідників. Особливий інтерес становить питання саме класифікації неологізмів. Можемо зазначити, що немає єдиної класифікації для неологізмів, в якій були б описані всі особливості інновацій. Задля систематизації неологізмів дослідники спираються на різні ознаки, зокрема: періоди входження неологізму в мову, способи творення, ступінь новизни тощо. Серед основних способів творення неологізмів нами були

виділені словоскладання, афіксія, конверсія, телескопія, скорочення, запозичення та лексико-семантичний спосіб.

Вивчення неологізмів як окремого лексичного явища відсутнє і вивчається лише опосередковано в структурі шкільної програми з англійської мови для старшої школи (наприкладі 11 класу). Як наслідок цього, виникає необхідність систематичного вивчення неологізмів, як мовних одиниць, що займають значну частину корпусу лексики цієї мови. Відсутність навчальних матеріалів зумовлює необхідність розробки методичних рекомендацій щодо вивчення даної теми в школі та впровадження її в навчальний процес.

Представлений нами комплекс вправ і конспекти уроків знайомлять учнів старшої школи з неологізмом як новим лінгвальним феноменом, наводячи, відомі учням новотвори для подальшого аналізу в межах обраної теми уроку, а також демонструють низку завдань, спрямованих на тренування та закріплення вивчених ЛО.

Поповнення словникового запасу старшокласників неологізмами здійснюється не тільки з метою формування точного, виразного мовлення з метою виховання в них потреби обирати найбільш вдалі мовні засоби, які характерні для конкретної комунікативної ситуації, оскільки різні умови і цілі комунікації вимагають різних засобів мовної виразності.

Таким чином, вивчення неологізмів на уроках англійської мови сприяє формуванню мовної особистості та збагаченню активного і пасивного словника учнів. Крім того, процес вивчення неологізмів можна здійснювати як в контексті тем, запропонованих навчальною програмою, доповнюючи та розширюючи їх так і поза межами навчального закладу у формі позакласної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієнко Т. Когнітивні чинники, що визначають вибір стратегії перекладу. *Філологічні трактати*. 2016. Т.4. № 3. С. 5–13.
2. Андрусак І.В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Київ, 2019. 20 с.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2014. 344 с.
4. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів*. за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2016. 590 с.
5. Борисова О. В. Способи перекладу неологізмів та особливості їх опанування студентами на заняттях з практики перекладу. *Мовні та концептуальні картини світу* : зб. наук. пр. Київ : КНУТШ. Вип. 24, ч. 1. 2015. С. 359.
6. Бочарникова А. С. Англійські неологізми як складова частина сучасної мовної картини світу. Науковий пошук студентів ХХІ ст.: актуальні питання гуманітарних і соціально-економічних наук: за матер. V Всеукраїнської студентської науково-практичної конф. (м. Ізмаїл, 14 лист. 2019 р.). Ізмаїл, 2019. С. 169–174.
7. Важинський С. Е., Щербак Т. І. *Методика та організація наукових досліджень* : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
8. Вокальчук Г. М. Вивчення неологізмів у вузівському курсі сучасної української літературної мови. *Пед. Науки: Зб. наук. пр. Суми*, 2019. Ч.2. с. 24-29.
9. Демецька В. В. Адаптація як поняття перекладознавства й культурології. *Вісник СумДУ. Філологічні науки*. Суми, 2017. Т. 2. С. 96–102.

10. Дзюбіна О. І. Диференціальні ознаки неологізмів і okazіоналізмів (на матеріалі художньої літератури та інтернет-реклами англійської мови). *Вісник Львівського університету. Сер. «Іноземні мови»*. 2014. № 22. С. 78–84.
11. Дзюбіна О. І. Особливості утворення та функціонування семантичних неологізмів англійської мови в сфері інтернет-комунікації. *Записки з романо-германської філології*. 2014. Вип. 2 (33). С. 17–23.
12. Дискурс іноземномовної комунікації: кол. моногр. / наук. ред. проф. К. Кусько. Львів: Вид-во Львів. нац. ун-ту імені Івана Франка, 2019. 495 с.
13. Дятчук В. В., Пустовіт Л. О. Семантична структура і функціонування лексики української літературної мови. Київ. 2015.
14. Зацний Ю. А. Неологізми англійської мови 80-90 років ХХ-го століття. Запоріжжя : РА “Тандем У”, 2020. 396 с.
15. Зацний Ю. А. Основи неології та практики перекладу неологізмів. Рекомендовано міністерством освіти і науки України як навч. посіб. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 350 с.
16. Зацний Ю.А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя : Запорізький держ. університет. 2015. 431 с.
17. Козаченко І. В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2014. № 25. Том 2. С. 166–168.
18. Колоїз Ж. В. До питання про диференціацію основних понять неології. *Вісник Запорізького університету : Філологічні науки*. Запоріжжя, 2022. № 3. С. 78–83.
19. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посіб. Київ: Знання, 2021. 423 с.
20. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навч. закладів освіти. Київ.: видавничий центр "Академія", 2014. 368 с.

21. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / за заг. ред. Н.М. Хоми. Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. 492 с.
22. Полюжин М. М., Максимчук Н. М., Омельченко Л. Ф. Теорія і практика перекладу з англійської мови на українську : навч. посіб. Київ : УМК ВО, 2015. 96 с.
23. Сабан О. В. Функційно-прагматичні особливості відепонімних okazіоналізмів та неологізмів у сучасній англійській мові. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». Острог : Видавництво НаУОА, 2018. Т. 69, № 1, С. 129–132.
24. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми: монографія. Полтава. : Довкілля, 2018. 712 с.
25. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля . Київ, 2016. 657 с.
26. Тимчук О. Т., Погоріла А. І. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. *Молодий вчений*. 2018. № 3. С. 143–146.
27. Удовіченко Г. М., Міценко В. В. Особливості перекладу неологізмів. *Інтелект. Особистість. Цивілізація*. 2020, Т. 2, № 19. С. 18–25.
28. Шутова М.О. Неологізми в сучасній англійській мові. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛ. Серія. Філологія. Педагогіка. Психологія*. 2015. Вип. 21. С. 79–85.
29. Chaiuk T. A., Dunaievska O. V. Producing the Fear Culture in Media: An Examination on Coronavirus Discourse. *Journal of History Culture and Art Research*. 2020. Vol. 2, No. 9, P. 184–194
30. Globalization, Political Violence and Translation. Eds. E.Bielsa, C.W.Hughes. London, Palgrave Macmillan Publ., 2014. 271 p.
31. Godard B. Theorizing Feminist Discourse/Translation. *Translation, History and Culture* / Eds. S.Bassnett, A.Lefevere. London, Pinter Publ., 1990, Pp. 87–106.